

Datum van
inontvangstneming

:

30/11/2022

Geanonimiseerde versie

Samenvatting

C-659/22-1

Zaak C-659/22

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

20 oktober 2022

Verwijzende rechter:

Nejvyšší správní soud (Tsjechië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

12 oktober 2022

Verzoekende partij:

RK

Verwerende partij:

Ministerstvo zdravotnictví

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding en de prejudiciële vraag

De procedure in het hoofdgeding betreft een beroep tot nietigverklaring van een maatregel van de verwerende partij (hierna: „verweerder”)¹ volgens welke de verzoekende partij (hierna: „verzoeker”) bij het betreden van bepaalde plaatsen verplicht was om aan te tonen dat hij voldeed aan de voorwaarden voor infectievrijheid².

¹ Mimořádné opatření ze dne 29.12.2021, MZDR 14601/2021-34/MIN/KAN (noodmaatregel van 29.12.2021, MZDR 14601/2021-34/MIN/KAN; hierna: „noodmaatregel”).

² (i) Bij bepaalde categorieën van personen verplicht gestelde PCR-test op SARS-CoV-2 met een negatief resultaat dat niet ouder is dan 72 uur, (ii) verstrijken van ten minste 14 dagen na de voltooiing van het vaccinatieprogramma met een toegelaten geneesmiddel of (iii) in een

De verwijzende rechter vraagt zich af of de controle of is voldaan aan de voorwaarden voor infectievrijheid zoals vervat in de digitale COVID-certificaten van de Unie³, die voor nationale doeleinden worden gebruikt met behulp van een door verweerder beschikbaar gestelde verplichte mobiele applicatie, binnen de materiële werkingssfeer van de AVG⁴ valt.

Prejudiciële vraag

Is bij de met behulp van de nationale applicatie „čTečka” verrichte verificatie van de geldigheid van interoperabele COVID-19-vaccinatie-, test- en herstelcertificaten die worden afgegeven overeenkomstig de verordening [inzake digitale certificaten] en door Tsjechië voor nationale doeleinden worden toegepast, sprake van geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 4, punt 2, [AVG], zodat deze handeling overeenkomstig artikel 2, lid 1, [AVG] binnen de materiële werkingssfeer van deze verordening valt?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

AVG. In het kader van deze verordening verwijst de verwijzende rechter naar artikel 2, lid 1 (materiële werkingssfeer), artikel 4, punt 1 (begrip persoonsgegevens), artikel 4, punt 2 (begrip verwerking), artikel 4, punt 15 (begrip gegevens over gezondheid) en artikel 9, lid 1 (verbod van de verwerking van persoonsgegevens).

Verordening inzake digitale certificaten. In het kader van deze verordening verwijst de verwijzende rechter naar artikel 1 (voorwerp van de verordening) en artikel 10, leden 1 tot en met 3 (persoonsgegevens, verwerking en toepassing van de AVG).

laboratoriumonderzoek vastgestelde besmetting met COVID-19 na het verstrijken van de isolatieperiode en een termijn van 180 dagen na de eerste positieve test (hierna: „infectievrijheid”).

³ Certificaten die worden afgegeven overeenkomstig verordening (EU) 2021/953 van het Europees Parlement en de Raad van 14 juni 2021 betreffende een kader voor de afgifte, verificatie en aanvaarding van interoperabele COVID-19-vaccinatie-, test- en herstelcertificaten (digitaal EU-COVID-certificaat) teneinde het vrije verkeer tijdens de COVID-19-pandemie te faciliteren (hierna: „verordening inzake digitale certificaten”).

⁴ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (hierna: „AVG”).

Aangevoerde bepalingen van nationaal recht

Wet betreffende de pandemie⁵. Overeenkomstig § 2, lid 1, kan verweerder een noodmaatregel treffen waarbij hij bepaalde handelingen of diensten gelast, verbiedt of beperkt om de verspreiding van het COVID-19-virus te voorkomen.

Korte uiteenzetting van de feiten en argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 1 Bij de getroffen noodmaatregel heeft verweerder gelast dat personen die toegang wensen te krijgen tot bepaalde binnen- en buitenruimten of willen deelnemen aan massa-evenementen of andere activiteiten vanaf 3 januari 2022 dienen te voldoen aan de voorwaarden voor infectievrijheid. Om aan te tonen dat klanten (toeschouwers, deelnemers) voldoen aan deze voorwaarden heeft verweerder aan exploitanten van gebouwen, dienstverleners en organisatoren van evenementen de verplichting opgelegd om een controle door middel van verweeders mobiele applicatie „čTečka” te verrichten teneinde op betrouwbare wijze de echtheid en de geldigheid van certificaten met een QR-code te verifiëren.
- 2 Op 20 januari 2022 heeft verzoeker een beroep tot nietigverklaring van de noodmaatregel ingesteld, waarbij hij heeft aangevoerd dat deze maatregel onevenredig inbreuk maakt op zijn persoonlijkheidsrechten, met name op zijn recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. De controleverplichting wordt namelijk gekoppeld aan de verplichting om aan te tonen dat is voldaan aan de voorwaarden voor infectievrijheid. Verweerder heeft de verplichting om gebruik te maken van de applicatie „čTečka” niet gerechtvaardigd en is niet ingegaan op de kwestie van de bescherming van persoonsgegevens⁶ of op het legitieme doel van de verwerking van dergelijke gegevens. Bij het overdragen van de verplichting tot het verwerken van persoonsgegevens op de exploitanten en de klanten heeft verweerder verzuimd om de regels voor de verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de AVG, waaronder de omvang van de rechten en verplichtingen van de genoemde personen, vast te stellen. Volgens verzoeker vormt de controle of is voldaan aan de voorwaarden voor infectievrijheid, althans gedeeltelijk, een geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 2, lid 1, AVG.
- 3 Volgens verweerder kan van een dergelijke inmenging in verzoekers rechten geen sprake zijn, aangezien verzoeker zijn infectievrijheid zowel door middel van een

⁵ Zákon č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů (wet nr. 94/2021 inzake noodmaatregelen tijdens de COVID-19-epidemie en tot wijziging van bepaalde daarmee samenhangende wetten), in de tot en met 14 januari 2022 geldende versie.

⁶ Dit zijn de gegevens die in de mobiele applicatie worden weergegeven na het lezen van een QR-code, namelijk de voor- en achternaam, de geboortedatum en de nationaliteit, informatie over de vaccinatie met de datum en het type van het ontvangen vaccin of over het herstel van de ziekte of de onderwerping aan een PCR-test.

elektronisch certificaat als met behulp van een fysiek certificaat kan aantonen. Verweerder heeft verwezen naar de uitspraak van de verwijzende rechter van 28 januari 2022, zaaknr. 8 Ao 29/2021-98, nr. 4312/2022 Sb., volgens welke een eenvoudige visuele controle van een certificaat niet binnen de materiële werkingssfeer van de AVG valt, aangezien in dat geval geen sprake is van een geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens en deze gegevens in het geval van een niet-geautomatiseerde verwerking niet worden opgenomen in een bestand.

- 4 In antwoord op de dagvaarding van de verwijzende rechter heeft verweerder aangegeven dat de applicatie „čTečka” bedoeld is om de geldigheid van de certificaten die worden afgegeven krachtens de verordening inzake digitale certificaten te controleren en te verifiëren. Bij het installeren van de applicatie wordt erop gewezen dat de applicatie de persoonsgegevens van de houders van dergelijke certificaten verwerkt, zodat de bevoegde personen deze kunnen controleren.
- 5 Meer bepaald scant de applicatie de QR-code van het certificaat met behulp van de camera van een mobiele telefoon. Vervolgens toont de applicatie aan de met de controle belaste persoon de basisgegevens van de houder van het certificaat (voor- en achternaam en geboortedatum) en de status geldig/ongeldig. Bij het lezen van de QR-code verifieert de applicatie de openbare sleutel van het certificaat en de geldigheid ervan, rekening houdend met de geldende validatieregels (eens per 24 uur of op verzoek downloadt de applicatie de openbare sleutels van de certificaten van de lidstaten en hun validatieregels vanaf de door verweerder beheerde interface). Dit procedé kan ook offline plaatsvinden. Op verzoek (door op een knop te drukken) geeft de applicatie alle in het certificaat vervatte gegevens weer (bijvoorbeeld de vaccinatie, het vaccintype, de fabrikant van het vaccin, het aantal doses, de datum van vaccinatie, de datum van het eerste positieve resultaat, de betreffende Unielidstaat, de uitgever van het certificaat en de identificatiecode ervan). De applicatie slaat deze informatie niet op en stuurt deze nooit door. De informatie wordt door de applicatie slechts tijdelijk weergegeven op het scherm van de betreffende mobiele telefoon.

Analyse van de prejudiciële vraag

- 6 Volgens de verwijzende rechter lijkt het geen twijfel dat de in de certificaten opgenomen gegevens persoonsgegevens in de zin van artikel 4, punt 1, AVG zijn. Tsjechië geeft certificaten met een QR-code af overeenkomstig het besluit van de Commissie tot tenuitvoerlegging van de verordening inzake digitale certificaten.
- 7 De vraag rijst of verwerking in de zin van de AVG zo ruim moet worden uitgelegd dat daarvan tevens sprake is bij het scannen van een QR-code en de weergave van informatie, dat wil zeggen bij een bewerking op persoonsgegevens waarbij deze gegevens op een mobiele telefoon beschikbaar worden gesteld in een voor de mens leesbare vorm. Een dergelijke wijze van beschikbaarstelling

geschiedt door middel van een geautomatiseerd procedé met behulp van een applicatie. In werkelijkheid betreft dit een gewone computerbewerking waarbij de persoonsgegevens op geen enkele wijze worden verwerkt en er geen gevaar van misbruik van deze gegevens bestaat. Het betreft niet meer dan een eenvoudige omzetting van gegevens die zijn opgeslagen in een machinaal leesbare vorm in een voor de mens leesbare vorm en om de weergave ervan op een mobiele telefoon. In een dergelijk geval zou elke door een elektronisch apparaat uitgevoerde bewerking om een code te lezen en deze op een elektronisch apparaat weer te geven als een verwerking kunnen worden beschouwd, ook wanneer de code niet wordt onderworpen aan verdere verwerking (zoals het lezen van de QR-code van visitekaartjes of het machinaal leesbare deel van identiteitskaarten, paspoorten en visa).

- 8 Indien bij de in het vorige punt beschreven bewerking geen sprake is van de verwerking van persoonsgegevens, rijst de vraag of er geen verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt op het tijdstip waarop de met de controle belaste persoon de op de mobiele telefoon weergegeven persoonsgegevens bekijkt met behulp van de betreffende applicatie. Het is duidelijk dat het enkele bekijken van een certificaat, zowel op papier als op een elektronische drager, niet binnen de materiële werkingssfeer van de AVG valt. Van een geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens is in dat geval namelijk geen sprake, en bij een niet-geautomatiseerde verwerking is niet voldaan aan de voorwaarde van het opnemen van de aldus vastgestelde persoonsgegevens in een bestand. Het is evenwel niet zeker dat naderhand geen geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens plaatsvindt wanneer de met de controle belaste persoon deze gegevens na het scannen van de QR-code raadpleegt met behulp van de applicatie „čTečka”. Naar het oordeel van de verwijzende rechter kan het enkele bekijken van persoonsgegevens die door een persoon met behulp van een applicatie uit een QR-code worden verkregen (namelijk door het omvormen van machinaal leesbare gegevens in een voor de mens leesbare vorm) en die verder niet worden verwerkt (bijvoorbeeld opgeslagen of verzonden), niet als een verwerking van persoonsgegevens worden beschouwd. Vanuit dit oogpunt bestaat in dit geval derhalve geen verschil met een certificaat op papier.
- 9 Bovendien zou een verificatie van de geldigheid van een certificaat met behulp van de applicatie „čTečka” een verwerking van persoonsgegevens vormen, wanneer de persoonsgegevens over iemands gezondheid, bijvoorbeeld de datum van vaccinatie en het soort vaccin, worden vergeleken met de huidige validatieregels, die regelmatig door de applicatie worden gedownload. Deze gegevens worden evenwel alleen gebruikt voor de doeleinden van deze vergelijking, en de validatieregels zijn ook van toepassing wanneer de certificaten uitsluitend visueel worden gecontroleerd. Bovendien hebben deze regels geen betrekking op een specifieke persoon, maar enkel op de gegevens over de zogeheten infectievrijheid.
- 10 Indien ook in het in het vorige punt beschreven geval geen sprake is van een verwerking, rijst de vraag of daarvan geen sprake is bij het combineren van alle

hierboven genoemde procedés die bij de controle van certificaten met behulp van de applicatie „čTečka” plaatsvinden, namelijk (i) de omzetting van de persoonsgegevens van de QR-code in een voor de mens leesbare vorm en de weergave ervan op een mobiele telefoon, (ii) de raadpleging ervan door de met de controle belaste persoon en (iii) de beoordeling van de geldigheid van het certificaat door de applicatie naar aanleiding van de vergelijking van de persoonsgegevens over de gezondheid met de geldende validatieregels.

- 11 De verwijzende rechter neigt naar de conclusie dat deze procedés tezamen een verwerking van persoonsgegevens vormen. Deze conclusie vindt tevens steun in artikel 10, leden 1 tot en met 3, van de verordening inzake digitale certificaten. Hoewel Tsjechië de overeenkomstig deze verordening afgegeven certificaten gebruikt in het kader van een voor nationale doeleinden vastgestelde noodmaatregel (controle van de voorwaarden voor infectievrijheid), is het wenselijk dat voor de verwerking van de persoonsgegevens op de certificaten één enkele rechtsregeling geldt, zoals in het geval van grensoverschrijdend vervoer. Deze redenering wordt tevens bevestigd door overweging 48 van de verordening inzake digitale certificaten.
- 12 Naar het oordeel van de verwijzende rechter heeft het Gerecht in zijn arrest van 27 april 2022, ■■■■ ■■■■ Parlement, T-710/21, T-722/21 en T-723/21, EU:T:2022:262, de controle van certificaten door de bevoegde medewerkers van het Europees Parlement met behulp van de nationale applicaties „CovidScanBe” en „CovidCheck.lu”⁷ gekwalificeerd als een verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 3, punt 3, van verordening 2018/1725⁸, waarin de verwerking van persoonsgegevens op dezelfde wijze is gedefinieerd als in artikel 4, punt 2, AVG. In het aangehaalde arrest heeft het Gerecht zich gebaseerd op een document⁹ van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming, waarin deze tot de slotsom is gekomen dat een digitale verificatie van certificaten die het scannen van een QR-code omvat, een verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 3, punt 3, van verordening 2018/1725 oplevert.
- 13 De prejudiciële vraag is evenwel nog niet beantwoord in de rechtspraak van het Hof, en uit deze rechtspraak volgt niet hoe ruim het begrip verwerking van gegevens in de zin van artikel 4, punt 2, AVG moet worden uitgelegd.

⁷ Deze applicaties werken op een wijze die vergelijkbaar is met de werking van de applicatie „čTečka”.

⁸ Verordening (EU) 2018/1725 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door de instellingen, organen en instanties van de Unie en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van verordening (EG) nr. 45/2001 en besluit nr. 1247/2002/EG (hierna: „verordening 2018/1725”).

⁹ Return to the Workplace and EUIs’ screening of COVID immunity or infection status, European Data Protection Supervisor (https://edps.europa.eu/data-protection/our-work/publications/guidelines/return-workplace-and-euis-screening-covid-immunity_en)